

Meer dan 10 jaar al geen behandeling meer en 'recapping' is de verklaring

Natuurlijke varroaresistentie in het Verenigd Koninkrijk

Tekst Kees van Heemert

In *Bijenhouden* van augustus 2020 schreef ik in de serie 'Bijennieuws uit het *American Bee Journal*' over varroaresistentie op Hawaï. Het betrof onderzoek van de Engelse onderzoeker Stephen Martin waarin 'recapping', het openen en weer sluiten van broedcellen, als belangrijke eigenschap werd geduid om de voortplanting van mijten te remmen. Door verder contact met Stephen Martin kreeg ik interessante informatie over selectie op natuurlijke varroaresistentie in het Verenigd Koninkrijk (VK). In een brochure die dit najaar uitkwam, wordt uit de doeken gedaan hoe verschillende imkergroepen al 25 jaar geleden begonnen met het zoeken naar weerbare bijenvolken. Al snel nadat varroa het Kanaal overgestoken was (1994) zijn onder de vlag van de British Beekeeping Association (BBKA) groepen bijenhouders begonnen met het monitoren van de mijtpopulaties en met natuurlijke selectie. Door nauwe samenwerking van kundige bijenhouders en wetenschappelijke ondersteuning werden er in verschillende delen van het VK (zie kaartje) volken geselecteerd met geringere varroabesmetting. In Wales verkreeg een groep van 104 imkers op deze wijze 499 varroaresistente volken. Er werd door deze groep niet gereisd en zwermen van wilde volken werden gevangen om inteelt tegen te gaan. Vooral in de eerste selectierondes gingen er veel volken dood en ging de populatie door een bottleneck. Maar spoedig daarna leverde de permanente selectie weerbare volken op waarin bijen en varroamijten in co-existentie leven. Het boekje gaat met duidelijke schema's en illustraties uitgebreid in op de biologie van de varroa. Ook bijzonder is dat de besmetting met het verkreukeldevleugelvirus in de selectie wordt gecontroleerd en teruggedrongen. Momenteel zijn er veel theorieën om te verklaren waar het hygiënisch gedrag van de bijen op berust. Stephen Martin is pleitbezorger voor het 'uncap-

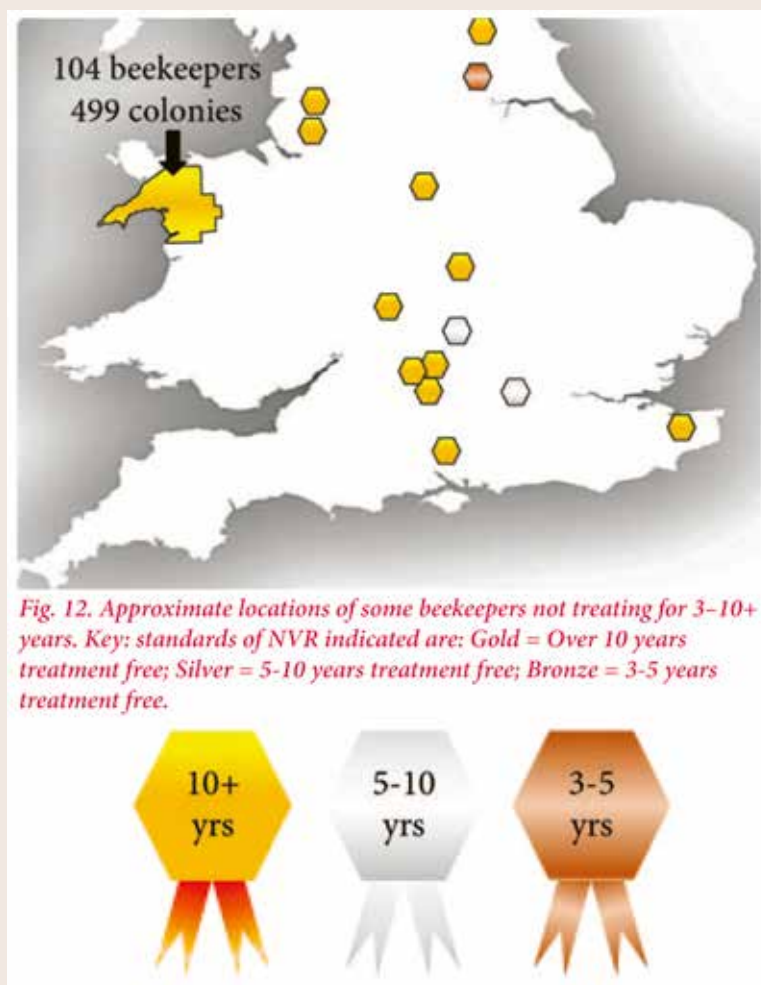

Fig. 12. Approximate locations of some beekeepers not treating for 3-10+ years. Key: standards of NVR indicated are: Gold = Over 10 years treatment free; Silver = 5-10 years treatment free; Bronze = 3-5 years treatment free.

Varroaresistente volken in het Verenigd Koninkrijk. De kaart laat de locatie zien van volken die meer dan 10 jaar (goud), 5-10 jaar (zilver) en 3-5 jaar (brons) niet behandeld zijn tegen varroamijten.

ping en recapping'-gedrag: het openmaken van cellen met besmet broed en weer sluiten door werksters als er geen varroa in zit. Voor dit proces zijn er drie typen bijen steeds in touw: de speurders ('detectors'), de verwijderaars ('removers') en de celsluiters ('recappers'). Opmerkelijk is dat dit gedrag ook ingezet wordt om broed met Amerikaans vuilbroed, kalkbroed en wasmot te verwijderen. De brochure geeft in detail informatie over hoe je als groep bijenhouders metingen kunt verrichten om de mate van verwijdering van varroamijten, van de voortplanting van de varroamijten en van 'recapping' te

bepalen. De lezer wordt uitgelegd welk type pincet, penseel, binoculair et cetera voor het selectiewerk nodig is en hoe schema's voor het noteren van data te gebruiken. De Engelse taal zal door het gebruik van korte zinnen en duidelijke teksten in kaders en veel instructieve illustraties vast geen belemmering zijn. ●

Het boekje **Natural Varroa-Resistant Honey Bees**, special issue is te koop bij de BBKA voor € 7,50 en kan besteld worden bij Sarah Snelson van de BBKA, sarah.snelson@bbka.org.uk